Týn nad Vltavou

Kraj: Jihočeský
Okres: České Budějovice
Správní obvod: Týn nad Vltavou
GPS souřadnice: 49.223397N, 14.420568E
Nadmořská výška: 362 m n. m.
První pís. zmínka: 1229 (795 let)
Počet obyvatel: 7 652
PSČ: 375 01
Adresa URL: www.tnv.cz

Památky a zajímavosti Týn nad Vltavou

Turisticky je velmi zajímavé náměstí s kostelem sv. Jakuba, budova radnice a budova zámku v němž sídlí muzeum. Zde si můžete prohlédnout sbírku vltavínů. V muzeu je také k vidění rozsáhlá výstava loutek tematicky spjatá se slavným loutkářskýmrodem Kopeckých. Matěj Kopecký je vltavotýnským rodákem a na místním hřbitově je také pohřben. Historické jádro města je městskou památkovou zónou.
Kostel sv. Jakuba - pochází z druhé poloviny 13. století. Původně byl zasvěcen sv. Christoforovi, ochránci brodů a cest, v roce 1569 došlo k jeho rozšíření a přesvěcení na sv. Jakuba. Další úpravy byly provedeny v roce 1702, do náměstí byla přistavěna kaple sv. Barbory. Pod ní vznikla krypta, místo posledního odpočinku významných hodnostářů města a během válek o rakouské dědictví také vojenských důstojníků.
Děkanství - fara čp. 220 - je barokního původu, vzniklo po roce 1691 přestavbou ze staršího domu, opuštěného v průběhu třicetileté války. Při největším městském požáru roku 1796 byla budova silně poškozena, za rok již opět sloužila svému účelu. V roce 1800 došlo k renovaci domu do jeho současné podoby. Původní arkády již nebyly při rekonstrukci obnoveny. Nad vstupem je umístěn kamenný arcibiskupský.
Dům čp. 86 a 87 - Stará pošta - jednopatrový dům na náměstí s originálním secesním průčelím s ornamentálními a květinovými vzory vznikl koncem 17. století spojením dvou renesančních domů. V roce 1776 vznikla v domě císařská pošta. Poštovní úřad byl tehdy udělován dědičně v rámci jedné rodiny. Honosné náhrobky dědičných poštmistrů lze nalézt na hřbitově před vchodem do kostelíka sv. Víta. Pošta zanikla roku 1848.
Dům čp. 84 - lékárna U Zlatého orla - jako většina domů městského centra je bývalá lékárna goticko - renesančního původu a byla vždy v majetku nejbohatších měšťanů. Koncem 17. století patřil dům solnímu hejtmanovi Matěji Jindřichu Doudlebskému z Hortenfelsu.
Zámek - byl postaven roku 1699 jako hlavní sídlo arcibiskupské správy panství náhradou za tehdy již neobyvatelný hrad. Základem pro stavbu zámku se staly parcely tří původních gotických domů. Zámek je dodnes nejrozsáhlejším objektem městského centra. Průčelí je původní, raně barokní s klasicistními úpravami a střešními štítky. Vstupní portál s ostěním pochází z období po roce 1800. Celkový architektonický výraz budovy završuje pseudomansardová střecha. V interiérech se dochovala zajímavá klasicistní dveřní ostění, dnes součást expozice Městského muzea. Ve sklepeních pod zámkem ústí podzemní chodby, částečně tesané ve skále, pravděpodobně pozůstatek původního podzemního labyrintu. Podzemí je nepřístupné, z valné většiny zaslepené a zatopené vodou. V přízemí zámku je dnes Městská knihovna a v obou horních patrech Městské muzeum s expozicemi vltavotýnského regionu,

vorařství, loutek, vltavínů a sálu režiséra Alfréda Radoka.
Radnice - čp. 2 - budova radnice je v jádru renesanční. Po požáru roku 1796 byla přestavěna týnskými staviteli Františkem Kaplickým a Janem Kaucem, architektem nové stavby byl třeboňský mistr Lyvora.
Kašna - barokní kašna na náměstí nese na svém severovýchodním nároží datum 1759. Jedná se pravděpodobně o datum opravy, kašna je patrně starší. Sloužila jako hlavní zdroj pitné vody pro obyvatele města i domácí zvířata.
Hrad - původní podoba hradu není známa. Nedochovala se žádná dobová kresba ani popis. Podle významu hradu a jeho terénních pozůstatků můžeme usuzovat, že se jednalo spíše o nevelkou stavbu přibližně obdélného půdorysu, bezvěžového typu. Z hradu, vybudovaného koncem 13. století, zbyl dnes pouze vstupní most přes hradní příkop na jihozápadní straně bývalého nádvoří. Most byl pravděpodobně obnoven při přestavbách hradu v 16. století, je postaven v renesančním slohu. Nad mostem pokračuje návrší plošinou srpovitého půdorysu, která patrně skrývá základy hradního křídla a původní mostní brány. Podobná plošina, výraznější a vyšší, se zdvihá na severní straně návrší. Jedná se zřejmě o pozůstatek ochranného valu. Na tomto návrší je v kameni zasazena pamětní deska zakladateli dnešních sadů Aloisi Gerstenkornovi, místopředsedovi Sadařského a okrašlovacího spolku, z roku 1912. Dnes nesou sady jméno arcibiskupa Bedřicha Schwarzenberga - Bedřichovy sady. Návrší je protkáno soustavou sklepů. Jsou mladšího původu než hrad, zřejmě z období baroka, není však vyloučeno, že byly vybudovány z původních podzemních prostor hradu. Dnes jsou hospodářsky využívány. Z týnského hradu zůstal dochován renesanční most a pozůstatky valů.
Arcibiskupský pivovar - první zmínka o pivovaru nad městem je ze 16. století, není však vyloučen jeho starší původ. Od počátku náležel hospodářskému zázemí hradu, na začátku 17. století jej získalo město a pod správu týnské vrchnosti přešel opět až v roce 1684.
Solnice na malostranském břehu - podélná jednoduchá stavba solního skladu je z roku 1708. Jejím stavitelem byl zřejmě italský stavitel Antonio de Alfieri. V solnici se sůl skladovala, část soli se prodávala přímo v místě, část se expedovala dále do vnitrozemí.
Kaple Panny Marie Karlovské - v Tyršově ulici se nachází největší kaple ve městě nesoucí jméno Panny Marie Karlovské, v lidové tradici často komolené na Karlovarskou. Podle pověsti prý byla socha pojmenována podle obyvatel osady Karlov u nedaleké Všeteče, kteří ji nechali zhotovit. Když ji vezli od výrobce z Tábora, zastavilo se koňské spřežení na místě dnešní kaple a žádná síla je nemohla přimět pokračovat v cestě. Prý si sama Panna Marie přála, aby její socha stála právě zde.
Boží muka na Malé Straně - stávala původně při ústí starého mostu na malostranském břehu ve čtvrti Bojiště. Připomínala místo krvavého střetu mezi rakouskými a francouzskými vojsky roku 1742. Podle lidové tradice byli padlí pohřbeni přímo na místě a nad jejich hrobem vztyčena tato památka. Při rekonstrukci komunikace v roce 1940 byla Boží muka přemístěna na své současné stanoviště.
Rozhledna Semenec - železobetonová stavba na konci Aleje míru nad městem stojí na místě, kde se odedávna říká Na Spravedlnosti, podle bývalého městského popraviště. Původně zde stál dřevěný altánek, kterým se v roce 1922 prezentovala na vltavotýnské živnostenské výstavě Márova kruhová cihelna. Ve třicátých letech 20. století ho nahradila dnešní rozhledna.Na vyhlídkovou plošinu ve výši 5 metrů nad zemí dnes vystoupáme po točitém schodišti s 21 schody. Pokochat se můžeme pohledem na město Týn a na údolí řeky Vltavy. Za obzorem se rýsují chladící věže elektrárny Temelín.